

Hotellide ja restoranide tervise turvalisuse tegevusjuhise COVID-19 nakkusjuhtumite käsitlemisel

Juhis on oluliselt täiendatud 9.septembril 2020

ÜLEVAADE

Antud tegevusjuhise täiendamisel (kollasel taustal) on eeskuju võetud meie naaberriikide vastavatest juhenditest ja heast praktikast, samuti on kasutatud Terviseameti ja Tööinspektsiooni ametlikku infot.

Tegevusjuhise on soovituslik alusdokument majutusettevõtte ja söögikoha/baari oma tegevusjuhise või enesekontrolli juhendi täiendamiseks. Vajadus olemasoleva juhendi ülevaatamiseks ja täiendamiseks on tekkinud seoses koroonaviirusesse nakatumise uue tõusuga ning sellest tuleneva küllastajate vähenemisega.

Detailsete puhastamise ja käitumisjuhiste osas leiate endiselt soovitusi EHRL-i vastavatest tegevusjuhistest 06.05.2020.

ÜLDISED SOOVITUSED

1. Ettevõtte juhtkond peab vastutustundlikult suhtuma COVID-19-st tulenevatesse tervise turvalisuse nõuetesse eesmärgiga ennetada juhtumeid, hallata juhtumeid tõhusalt ja leevendada mõju klientide ja töötajate seas. Kõige olulisem on rangelt järgida desinfitseerimise, puhtuse, koristamise ja hügieeninõuete täitmist.
2. Veenduge, et teie ettevõtte töötajad on piisavalt informeeritud COVID-19 nakkusohust, viige läbi regulaarseid koolitusi ja koosolekuid ning tuletage personalile järjepidevalt meelde desinfitseerimise ja puhtuse olulisust.
3. Juhtkond peaks kõiki töötajaid teavitama meetmetest, mis võiksid kaitsta neid ja teiste tervist, sealhulgas soovitus jääda koju ja pöörduda arsti poole, kui neil on hingamisteede haigussümptomid (köha, nohu, turse kurgus) või koroonaviiruse tüüpilised sümptomid (palavik, õhupuudus, lihasvalud, väsimus, maitse- ja haistmismeele-, seedehäired).
4. Juhtkond peaks teabe jagamiseks korraldama regulaarselt infotunnid, mis hõlmaksid kõiki põhilisi COVID-19 kaitsemeetmeid ja haiguse sümptomeid.

5. Tööandja vastutab oma töötajate töö ohutuse ja tervisekaitse ning ohtude ja riskide hindamise eest. Koroonat seda tööandja vastutust ei kõrvalda, vaid hoopis rõhutab. Tööandja peab hindama ohte ja riske nii kollektiivselt kui ka individuaalselt. Kollektiivne tähendab näiteks seda, et tööandja varustab töötajaid kaitsevahenditega ning juhib ja kontrollib nende kasutamist. Riskigruppidesse kuuluvate töötajate olukorda hinnatakse individuaalselt koostöös töötervishoiuarsti ja tööandjaga.
6. Tuleks lähtuda põhimõttest, et tuvastatud peamised riskid proovida esmalt kõrvaldada. Kui riske pole võimalik kõrvaldada, püütakse töötajate kokkupuudet riskidega minimeerida.
7. Eelkõige tuleks arvesse võtta riskirühmi. Kui töötaja tuvastab, et ta võib kuuluda koroonat riskirühma, peab kindlasti olukorda hindama ka töötervishoiu teenuse pakkuja. Riskirühma kuuluvate isikute jaoks tuleb vajaduse korral läbi viia individuaalne riskihindamine, sealhulgas tervisekontroll ja haiguste ravi piisavuse hindamine. Kui hinnanguliselt on nakkusoht märkimisväärselt suurenenud ja töötaja kuulub riskirühma, peab tööandja võtma võimalusel kasutusele täiendavad tööohutusmeetmed. Kui töötamise jätkamine ei ole ohutu, tuleks töötaja riskihindamise põhjal viia üle teisele sobivale ametikohale.
8. Näited headest tavadest, mida tuleks töötajate kaitse, tööruumide kasutamise ja töötajate liikumisel arvesse võtta: kui füüsilist vahemaad töötajate vahel ei ole võimalik korraldada, otsitakse aja eristamist või juhendatakse töötajaid kasutama isikukaitsevahendeid (näiteks näomaski) vastavalt restorani äriideele ning võttes arvesse kõiki riiklikke määrusi ja soovitusi; kui on tööülesandeid, mida tuleb tavaliselt koos täita, siis kaaluda võimalust muuta töövoogu nii, et üks töötaja saaks seda tööd teha; piirata personali liikumist ettevõtte eri asukohtade vahel; võimalusel võetakse juba vahetuste planeerimisel arvesse töötajatevaheliste kontaktide minimeerimist, näiteks samad töötajad on alati üksteisega samas vahetuses; hajutada tööle saabumise ja töölt lahkumise ning puhkepauside pidamine, et vältida korraga mitme inimese viibimist riietus- ja puhkeruumides.
9. Seoses COVID-19 viirusnakkuse järsu kasvuga on soovitatav võtta kasutusele näomaskid või visiirid, et kaitsta töötajaid ja kliente ning suurendada üldist tervisega seotud turvalisust ettevõttes. Kontrollige, et näomaske kasutatakse õigesti ja neid vahetatakse ettenähtud intervallide järel, vajadusel kutsuge ettevõttesse spetsialist, kes töötajaid koolitaks.
10. Jälgige, et avalikes ruumides ja numbritubades oleks endiselt nähtaval kohal info kõhvimise-aevastamise etiketi, käte desinfitseerimise ja distantsi hoidmise vajalikkuse kohta.
11. Toitlustusettevõtted peavad tagama, et klientidel oleks saabumisel võimalus käsi pesta või desinfitseerida. Samamoodi tuleb mööbel, nõud, söögiriistad ja pinnad hoida puhtana, et need ei kujutaks endast nakkushaiguste leviku ohtu. Toitlustusettevõtetel peavad olema nähtaval kohal juhised, kuidas käsi puhastada, hoida piisavat vahemaad ja kasutada muid meetodeid nakkushaiguste leviku tõkestamiseks.

12. Vastuvõtutöötajail peab olema kogu majutusettevõtte tervise turvalisust puudutav info. Jälgige, et hotelli vastuvõtutöötajad oleksid pidevalt informeeritud ametlikest kanalitest tulevate juhistega.

13. Võimalusel võtta hotellis kasutusele elektrooniline *check in* ja julgustada kliente seda kasutama.

14. Pakkuge kliendile juba hotellibroneeringut tehes võimalus broneerida ka hommikusöögi kellaaeg, samuti veekeskuse või spaa kasutamise aeg (näiteks 2h). Nii saate hõlpsasti külastajaid nendes kohtades distantsi hoidmiseks hajutada ning vältida järjekordi ja ülerahvastatust.

15. Hotelli veekeskuse/spaa riietusruumis sulgeda osa kappe alaliselt (kuni haiguspuhangu lõppemiseni), nii saate piirata lähikontakte külastajate vahel, samuti ülerahvastatust.

16. Teavitage kliente oma veebilehel ja broneeringu tegemisel, et nad loobuksid majutusasutuse või restorani külastamisest, kui nad on viimase 14 päeva jooksul:

- haigestunud COVID-19-sse;
- olnud kontaktis kinnitatud COVID-19 haigestunuga;
- neil esinevad ägeda respiratoorse nakkushaiguse sümptomid (palavik, nohu, köha, kurgu turse, hingamisraskused).

17. Tänapäevaks peavad paljudest riikidest saabuvas külalised jääma meil kaheks nädalaks kohustuslikku karantiini. Praktikas on levinud eneseisolatsioonis või karantiinis olevate inimeste soov majutada hotellis vm majutusettevõttes. Julgustage oma külastajaid seda infot teiega jagamast, et saaksite neile vajalikku tähelepanu pöörata. Näiteks võite hotelli sissepääsu juurde asetada sildi: „Meie külaliste ja töötajate heaolu huvides ning vastavalt meie sisekorraeeskirjale kutsume teid vastutustundlikult üles: kui teil on Covid-19 sümptomeid või olete kokku puutunud nakatunuga või olete siin vabatahtliku karantiini tõttu, andke sellest palun teada vastuvõtu töötajatele, et saaksime teie eest paremini hoolitseda.“ (Näidistekst on mugandus Holiday Inni vastavalt sildilt.) Mõistagi tuleb külaliselt saadud infot käsitleda äärmise diskreetsusega.

18. Restoranides, baarides jm meelelahutus/söögikohtades vältida järjekordade teket ja külastajate tunglemist.

19. Restoranis või baaris peab igale külastajale olema tagatud istekoht laua või leti ääres, kusjuures tuleb järgida seadusega lubatud külastajate koguarvu, mis ei ületaks piiranguid ning tagavad külastajate vahel kehtestatud turvalise vahemaa.

20. Ettevõttel on õigus külastajate distantsi hoidmiseks märgistada baaritoolid ja restoranilauad, mida ei teenindata.

21. Külastajate teavitamiseks on soovitatav vastavasisuline info väisukse läheduses. Naaberriikides on näiteks kasutusel sildid: Väldi tunglemist! Hoia distantsi võõra seltskonnaga! Ära istu loata võõrasse lauda! Hoolitseme selle eest, et lubatud

klientide arvu ei ületata, tagame oma ruumides piisava vahemaa, väldime järjekorda!

22. Meenutage hotelli- ja baarikülastajatele enne sisenemist hügieenireegleid, juhtige nende tähelepanu kätepesule/desoaine kasutamisele. Restoranilauda võib söögiriistade juurde asetada ühekordse niiske desinfitseeriva salvrätipakikese.
23. Kui te ei paku söögikohas tellimisel QR-koodi kasutamise võimalust, siis hoolitsege selle eest, et menüü oleks lamineeritud ja teenindaja desinfitseerib seda iga kasutuskorra järel. Vältige võimalusel paber kandjal (naha, puidu vm) söögi- ja joogikaarte, mida on keeruline sagedasti puhastada. Plekiline ja kulunud menüü söögikohas võib mõjuda pigem hirmutavalt.
24. Söögikohas korraldatavate ürituste puhul järgida kõiki ettevõttes kehtestatud reegleid ning riiklikke piiranguid ja nõudeid (näiteks osalejate piirmäär).
25. Jälgige jooksvat informatsiooni ja riikide haigestumise näitajaid, karantiini ja eneseisolatsiooni nõudeid Terviseameti, Vabariigi Valitsuse ja Välisministeeriumi veebilehelt:
<https://vm.ee/et/teave-riikide-ja-karantiinouete-kohta-euroopast-saabujatele>
<https://www.terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus>
<https://www.valitsus.ee/et/eriolukord-eesis>
26. Majutusasutuse personalil ei ole kohustusi ja õigusi hotelli külastaja liikumise piiramiseks.
27. Majutusasutuse personal ei tohiks üleliia sekkuda külastaja tervist puudutavatesse küsimustesse, kui külastaja pole ise selleks soovi üles näidanud ja abi palunud.
28. Töötajad informeerivad äärmiselt diskreetselt igast asjakohasest intsidendist või kahtlusest koheselt hotelli või **restorani** juhtkonda. Jälgige, et info liiguks ettenähtud korras asjassepuutuvate isikute vahel.
29. Kontrollige, et majutuse vastuvõtt oleks meditsiiniabi info. Samuti meditsiini komplekt, mis sisaldab näomaske ja prille (koos või eraldi), kindaid, kaitseülrikonda, desovahendeid, desorätikuid ja ohtlike jäätmete äraviskamiseks kotti. Nakkusleiu puhul on neid vaja.

PERSONALI TÖÖOHUTUS, ISIKUKAITSEVAHENDID JA NÄOMASKID

30. Restoranides on paratamatult olukordi, kus personal on omavahel ja klientidega lähikontaktis, mis suurendab koroonaviirusesse nakatumise ohtu. Töötajad peaksid kaaluma, kuidas nad selliste suhete ajal riske maandavad. Tööohutusriske ja vajalikke meetmeid tuleks hinnata ja kavandada koostöös personaliga.

31. Tööandjad on kohustatud võtma kasutusele vajalikud meetmed töötajate tervise ja ohutuse tagamiseks tööl. Koroonaviiruse epideemia ajal tuleb kindlaks teha viiruse põhjustatud ohud ja hinnata riske. Selle hindamise osana peaks tööandja otsustama, kas on vaja kasutada kaitsevahendina näomaski. Hinnangu andmisel võib abi saamiseks pöörduda ka ekspertide poole.
32. Esmane vahend töötajate kaitsmiseks koroonaviirusesse nakatumise vältimiseks peaks olema tehnilised lahendused (näiteks pleksiklaasist sein, näomask, visiir, kindad), hügieen ja sotsiaalne distantseerimine. Kui tööl ei saa tihedat kontakti vältida, peaks tööandja hindama, kas kaitsevahendid on vajalikud. Maske võib vaja minna, kui inimeste vahel ei ole võimalik hoida ohutuid vahemaid, tihedat kontakti kestab kauem kui 15 minutit ja on vaja teisi inimesi kaitsta maskikandjate hingamisteede eritiste eest.
https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Trukised/facemask-infographic_et.pdf
33. Kui maske peetakse vajalikuks, peaks tööandja maskid ostma ja töötajaid juhendama, kuidas neid kasutada.
34. Tööandja võib vastavalt ettevõttes kehtivale tegevusjuhisele/enesekontrolli juhendile kehtestada kohustuse töötajaid kaitsevahendeid (näomaski, visiiri) kasutama. Erandjuhtudel võivad töökeskkonna kõrged temperatuurid jm tegurid nagu vanusest tingitud füsioloogilised muutused või hingamisteede, südame- ja vereringehaigused muuta näomaskide ja hingamisteede kaitsevahendite kasutamise keeruliseks. Kui töötaja ei saa ühelgi nimetatud põhjusel maski kasutada, tuleb ohutus tagada muude kokkulepetega. Vajadusel pöörduge abi saamiseks töötervishoiuteenuse pakkuja poole.
35. Tööandjatel soovitatakse lubada töötajatel töökohal maske kasutada, isegi kui neid ei peeta pärast riskihindamist hädavajalikuks. Isegi kui maske kasutatakse töötajate initsiatiivil, on tööandjal soovitatav maskid osta ja juhendada töötajaid, kuidas neid õigesti kasutada, et tagada nende sobiv ja hügieeniline kasutamine. Kui töötajatele antakse juhiseid maskide kasutamise kohta, tuleks ka nende täitmist jälgida ja juhiseid mitte järgides peaks tööandja sekkuma.
36. Suure nakkusohu korral ja kui töötajad kasutavad näomaske ühistranspordis tööle ja tagasi sõitmiseks, soovitame tööandjatel võimaluse korral osta näomaske ka pendeldamiseks.
37. **Visiiride kasutamine.** Visiiridel maksimaalset kasutusiga ega asetussoovitusi (võrreldes maskidega) ei ole. Visiirid peavad olema siiski isiklikud. Igal visiiritootjal on oma puhastus- ja -ainete soovitusel. Alkoholi sisaldavad ained võivad visiiri plasti hägustada. Tööandja annab visiiri kasutamise juhised, kuna juhised on mõistlik kohandada iga töökoha igapäevaste toimingutega. Üldise juhendina peab visiiri alati eemaldades ja enne kasutuselevõttu seest ja väljast puhastama. Visiiri ei tohiks selle kasutamise ajal asjatult puudutada, sellega väldite piisknakkuse üle kandumist endale ja teistele.

HAIGESTUNUD KÜLASTAJA

38. Kui majutusettevõttes on respiratoorsete sümptomitega haigestunud klient (olenemata diagnoosist), kes teavitab sellest hotelli personali:

- Austada külastaja privaatsust. Veenduda, et kõik töötajad on teadlikud, et tervist puudutav info kuulub delikaatsete isikukandmete hulka.
- Nähtavas kohas, hotelli vastuvõtus ja igas numbritoas peab olema oluline info, et külastajal tuleb haigestumise korral viivitamatult ühendust võtta perearsti või perearsti nõuandeliiniga (tel 1220). Kriitilistel juhtudel helistada hädaabinumbriks 112.

39. Teavitage haigestunud klienti distantsi hoidmise ning hea käte hügieeni jälgimise vajadusest.

40. Tagada haigestunud kliendile kontaktivaba toateenindus. Võimaldage haigestunud inimese käsutusse eraldi vannituba.

41. Pakkuge haigestunud kliendile kaitsemaski ja põhjendage selle kandmise vajalikkust.

42. Kui hotellitoas viibiv külastaja informeerib, et ta on COVID-19 positiivne, siis tema viibimise ajal ei ole soovitatav hotellipersonalil temaga lähedases kontaktis olla.

43. Kui haigestunud külastajaga koos reisib teisi inimesi, siis tuleb nad koheselt eraldada teise tuppa.

44. Jälgi, et personalil oleks vajadusel piisavalt kaitsevahendeid ja nad peaksid hügieenireeglitest rangelt kinni.

45. Võimalusel vältida hotellituba igapäevast koristamist. Jälgi, et külastajal oleks hotellist lahkumiseni piisavalt käterätikuid, joogivett, ravimeid jms.

46. Kui olukord seda nõuab ja haige inimene pole viidud meditsiinasutusse, kaalub juhtkond asjakohaseid meetmeid, et tagada haige inimese eest piisav hoolitsus. See võib hõlmata vajadust määrata selleks üks, nakatumisealase väljaõppe saanud või nakatumise ennetamise ja kontrollialaste teadmistega töötaja. On soovitatav, et haigestunud inimesega tegelebki ettevõttes üks kindel töötaja.

47. Juhul, kui haige inimene ei saa maski kanda, tuleks otsest kontakti haige inimesega vältida, välja arvatud juhul, kui hotellitöötaja kannab vähemalt ühekordselt kasutatavat kitlit, kindaid, maski ja silmade kaitset (visiir või prillid).

48. Visake kindad ja muud ühekordselt kasutatavad materjalid , millel oli kokkupuude haige inimesega (kehavedelikega), mida loetakse bioloogiliselt ohtlikeks jäätmeteks, korralikult ära kinnises kilekotis.
49. Saastumisohu minimeerimiseks on vajalik igakülgne koostöö Terviseametiga, kes annab korraldused haigestunud külastaja hospitaliseerimise, evakueerimise, lahkumise jm osas.

KORISTAMINE JA PUHASTAMINE

50. Ruumid puhastatakse alati puhtast määrduvad alade suunas. Kõiki sageli puudutatavaid pindu (näiteks ukseingid, käetoed, lauaplaadid, lülitid, puldid, segistid) tuleks puhastada hoolikalt ja sageli. Avalikes kohtades, kus pinda puudutab mitu inimest, tuleks puhastada võimalusel sagedamini, näiteks vähemalt iga 2-4 tunni järel, eriti epideemia ajal.
51. Töökohtade avalikke ruume koristatakse teiste vahenditega kui töötajate ruume.
52. Kui haigestunud klient lahkub, viia 3h pärast kliendi lahkumist ruumis läbi põhjalik puhastus (sh kõik tekstiilid, pehme mööbel, pinnad, jne) soovitatavalt EHRL-i hotellide tervise turvalisuse tegevusjuhisele 05.05.20:
<https://ehrl.ee/wp-content/uploads/2020/05/EHRL-Tegevusjuhised-Hotellid.pdf>
või hotelli juhtkonna poolt kinnitatud vastavale tervise turvalisuse tegevusjuhisele.
53. Ruumide ja pindade puhastamisel järgida Terviseameti puhastuse ja desinfitseerimise soovitusi: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>
54. Hotellitoa desinfitseerimisel kasutada võimalusel esmalt 72-tunnist puhveraega. Võimalusel ka UV-desinfitseerimismeetodit vastavalt tootja juhendile.
55. Kõik saastunud pinnad (vann, tualetid, kraanikausid), millel on olnud haige inimese kehavedelikega kokkupuuteid, tuleb puhastada spetsiaalse desinfitseeriva lahusega, millel on virutsiidne toime. Jälgida toote kasutusjuhendit, vajadusel pinnad loputada 10 min pärast puhta veega. Selleks teavitada ja koolitada koristusmeeskond.
56. Võimalusel kasutada ühekordseid mitteporeseid puhastusmaterjale või paberit, vältida kõiki imavaid tekstiilseid materjale (näiteks mopid, tolmulapid).
57. Nakkusjuhtumi puhul tuleb voodipesu, hügieeniline padjakaitse, madratsikaitse, magamispadjad ja –tekk, froteerätikud panna eraldi pesukotti ning käidelda, et ei tõuseks tolmu ja ümbritsevad pinnad ei saastuks. Pesta vähemalt 60 kraadiga. Kuna sünteetilised padjad ei kannata 60-kraadist pesu, soovitame kasutusele võtta hügieenilised padjakaitseid.

58. Kindad ja mask panna spetsiaalsesse kotti ning ära visata.
59. Üldised alad eraldi puhastamist ei vaja, järgida hotelli tervise turvalisuse tegevusjuhiseid.
60. Tuulutada tube ja üldalasid igapäevaselt.
61. Jälgige, et puhastusteenindajatel oleksid kõik nõutud isikukaitsevahendid, sh kinnised jalanõud.
62. Tagada puhastus- ja desinfitseerimisvahendite piisav varu.
63. Kui külastaja peab jääma majutusasutuses eneseisolatsiooni, kuna on olnud COVID-19 diagnoosi saanud isiku lähikontaktne või riigipiiri ületamise tõttu ning on sellest informeerinud hotelli personali, siis järgida samuti eelnimetatud punkte.
64. Kui majutusasutuses viibis laboratoorselt kinnitatud COVID-19 diagnoosiga külaline, siis peavad temaga lähikontaktis (kauem kui 15 min ja lähemal kui 2 m) olnud hotellitöötajad jääma 14 päevaks eneseisolatsiooni.
65. Põhjaliku desinfitseerimise ja tuulutamise ajaks on vajalik restoran, baar, söögikoht sulgeda.
66. Söögikoha, baari saab külastajatele avada pärast põhjalikku desinfitseerimist ja tuulutamist. Tööd alustav personal ei tohi olla haigestunu lähikontaktne (näiteks samast töövahetusest). Meil ei ole riiklikku regulatsiooni ettevõtte sulgemise aja kohta, otsuse avamise kohta teeb iga ettevõtte juhtkond.

HAIGESTUNUD TÖÖTAJA

67. Kui töökohal on kahtlus, et töötaja on nakatunud koroonaviirusesse (sümptomite põhjal või kui ta on olnud tihedas kontaktis viirust kandva inimesega), palutakse töötajal koheselt pöörduda töötervishoiuteenuse pakkuja või oma perearsti poole. Kui infektsiooni sümptomid ilmnevad keset tööpäeva, tuleb olla ettevaatlik, et mitte ohustada teisi töötajaid. Näiteks võib töötaja suunata eraldi ruumi, kust ta saab hoida ühendust tööandja esindaja ja perearstiga. Töötaja terviseseisundit käsitleva teabe töötlemisel tuleb arvestada andmekaitseadusega.
68. Haigestunud töötaja peab koheselt töölt koju minema. Töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes perearsti loal tingimusel, et ta on täielikult terve, s.t. tal ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku.

69. Haigestunud töötaja peab võtma ühendust oma perearstiga. Perearst hindab COVID-19 võimalikkust sümptomite, epidemioloogilise seose või laboratoorse testimise alusel (laboratoorse testimise vajaduse üle otsustab perearst).
70. COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks tööandjat, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust. Tööandja informeerimine toimub vastavalt töötaja ja tööandja kokkuleppele.
71. Tööandja olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd TA regionaalosakonnaga. Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb kõrvalistele isikutele sulgeda ning viia neis läbi korralik pesu, desinfitseerimine ning tuulutamine. Terviseameti puhastus- ja desinfitseerimissoovitused leiate siit:
[https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19- trukised#JUHENDID](https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID)
72. COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga sümptomaatilisel perioodil või kuni kaks päeva enne seda lähikontaktis. Tööandja teeb lähikontaktsete välja selgitamiseks koostööd TA regionaalosakonnaga. Lähikontaktset peavad jääma koju 14 päevaks ning jälgima hoolikalt oma tervist. Ülejäänud töötajad võivad jätkata oma igapäevast tööruutiini, kuid peaksid hoolikamalt jälgima oma tervist. Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgima 14 päeva jooksul oma tervist.
73. Kui tegemist on hotelli, majutusettevõtte, restorani, baari vm töötaja kinnitatud Covid-19 positiivse juhtumiga või töötaja on jäänud lähikontakti tõttu karantiini, siis tuleb juhtkonnal viivitamatult organiseerida ettevõttes põhjalik desinfitseerimine ja puhastamine sh personaliruumides. Juhtkond peab desinfitseerimiseks vajaliku varustuse ja vahendid garanteerima, samuti olema veendunud, et desinfitseerimist läbiviivad töötajad oleksid kaitstud ja igakülgset ohtudest informeeritud.
74. Samuti peab tööandja hindama uuesti riske ja võtma seejärel lisaks desinfitseerimisele tarvitusele muud vajalikud abinõud (näiteks töö korraldamine selliselt, et töötajad saaksid hoida distantsi, lõunapauside hajutamine, kaugtöö tegemine, isikukaitsevahendite kasutamine).
75. Kui töötaja haigestub töövälisel ajal (mitte töökohal olles), siis töötaja peab jääma koju ja võtma ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) osas. Haigestunud töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes pärast sümptomite teket tingimusel, et tal ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku. Lõpliku otsuse teeb perearst. Kui töötaja haigusleht on arsti poolt lõpetatud, siis töötaja võib naasta tööle ja tööandjal ei ole õigust nõuda töötajalt täiendavat testi.
76. Kolleegid, kes pole p.74 haigestunud töötajaga sümptomaatilisel perioodil või kuni kaks päeva enne seda kokku puutunud, võivad jätkata töölkäimist, kuid peavad jälgima 14 päeva jooksul tähelepanelikult oma tervist. Sümptomite ilmnemisel tuleb neil jääda koju ja võtta ühendust oma perearstiga.

77. Oluline on informeerida tööandjat ka negatiivsest testitulemusest, et kolleegid ei peaks rohkem muretsema.
<https://www.ti.ee/et/uudised/covid-19-abc-tookohal-mida-teha-kokkupuute-ning-nakkuskahtluse-korral>
78. Terviseameti regionaalsetel osakondadel on info kinnitatud COVID-19 juhtumite, seega ka konkreetse juhtumi kohta. Terviseamet võtab haigega ühendust ning koostöös selgitatakse välja nakatunu lähikontaktid. Kui lähikontaktsete hulgas on ka hotelli-, restorani-, baari-, vms töötajaid, siis informeerib Terviseamet eneseisolatsiooni vajadusest. Julgusta töötajaid kasutama HOIA-äppi.
79. Tagage söögikoha või majutusettevõtte klientidele võimalused käte pesuks ja/või antiseptikaks. Asetage käte antiseptika vahendid hotellituppa ja klientide liikumisteedele nähtavasse kohta. Antiseptikavahendid peaksid olema hotelli, söömis- või baarialale sisenemise ja väljumise kohas, liftide juures, toitlustusruumi sisenemise kohas, vastuvõtu letil, söögikoha administraatori juures. Paigaldage vastavad piltjuhised antiseptika- ja pesukohtade juurde. Vaata ka EHRL-i tervise turvalisuse tegevusjuhust 05.05.20 <https://ehrl.ee/wp-content/uploads/2020/05/EHRL-Tegevusjuhised-Hotellid.pdf>
80. Seoses Covid-19 viirusnakkusega töölt eemaloldud aja eest tasumise kohta on vajalik selge ja konkreetne info nii ettevõtte juhtkonnale kui ka töötajaile. Infot selle kohta leiab:
<https://www.tooelu.ee/et/uudised/2552>
81. Kui klientide vähenemisest tingituna või tellimuse ärajäämise tõttu on möödapääsmatu töötajate arvu ajutine või alaline vähendamine, siis ettevõtte juhtkond räägib sellest töötajatega:
- küsi, mida nad ise eelistavad, kas koondamist, töölepingu tingimuste ajutist muutmist poolte kokkuleppel, sh osalise tööaja rakendamist, põhipuhkuse kasutamist, tasustamata puhkust (ainult poolte kokkuleppel, töötaja peab aru saama, mis see tema jaoks tähendab ning tööandja mõistma, et osaline maksukohutus säilib);
 - analüüsi, kas võib tekkida kollektiivse koondamise olukord, mis eeldab Töötukassa teavitamist (<https://www.tooelu.ee/et/Tooandjale/Toosuhted/tooleping/toolepingu-loppemine/Toolepingute-kollektiivne-ylesytlemine>);
 - mõista, et töötaja vaates on parem kui tegutsed, ära jää niisama ootama kuni läheb veel raskemaks ehk ettevõtte tegevus võib lõppeda likvideerimise või pankrotiga. Töötajale võib see tähendada väga pikka ooteaega tasu ning sotsiaalsete garantiideta.
- <https://www.ti.ee/et/uudised/tooinspektiooni-soovitused-tooandjale-ja-tootajale>